

Openbaar

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 17 april 2023
Zaak: 7665
Portefeuillehouder: Erik Drenth

Opsteller: Andries van der Laan
Contactgegevens: andries.vanderlaan@midden-groningen.nl

Onderwerp: Klimaatadaptatieplan Midden-Groningen 2022 - 2026

1. Voorstel

1. Het klimaatadaptatieplan 2022-2026 inclusief uitvoeringsagenda vast te stellen;
2. Het benodigd incidenteel budget van € 397.421,- voor de uitvoeringsagenda en inzet op de Lokale Adaptatie Strategie (LAS) voor de planperiode 2023 tot en met 2026 te betrekken in de voorjaarsnota 2023;
3. Het benodigd structureel budget van € 50.933,- voor continue inzet op de Regionale Adaptatie Strategie (RAS), Regionale Uitvoeringsagenda (RUA) en inzet op het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), te betrekken in de voorjaarsnota 2023;
4. In te stemmen met het beschikbaar stellen van structureel € 52.462,- voor continue inzet op de Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en deze uit de SPUK Duurzaamheid te dekken;
5. Kennis te nemen van de bestaande dekking van in totaal EUR 2.040.000,- voor klimaatadaptatie uit het afvalwaterbeleidsplan, wegenbeheerplan en rijks impuls geldenregeling;
6. De gemeentebegroting 2023 op programmaniveau overeenkomstig beslispunt 4 te wijzigen.

2. Inleiding

Het klimaat verandert. Wereldwijd en dus ook in Midden-Groningen. Het KNMI voorspelt tot 2050 vaker extreme weersomstandigheden, stijgende temperaturen en een hogere zeespiegel. De toename van extreem weer zien we de afgelopen jaren al gebeuren in onze gemeente. Denk aan de extreme neerslag in Siddeburen van augustus 2021. Toen viel in 24 uur 13% van de jaarlijkse neerslag (113mm). In de zomer van 2017 haalde Sappemeer het nieuws: natste plaats in Nederland met meer regen dan een gemiddelde zomer alleen al in de maand juli. De zomers daarna (2018, 2019 en 2020) waren juist extreem droog en warm. Met een watertekort en infrastructuurschade tot gevolg. We willen onze gemeente veilig en leefbaar houden. Dat vraagt om aanpassing. We moeten onze leefomgeving en ons gedrag mee veranderen met het klimaat. We noemen dat 'adaptatie'. In het hier voorliggende Klimaatadaptatieplan is de inzet voor Midden-Groningen uitgewerkt. Het omgaan met wateroverlast en droogte valt (deels) binnen huidig beleid en budget. Het omgaan met

hittestress, overstromingsrisico's en stikstof valt in het geheel buiten bestaand beleid en budget en betreft een nieuwe inzet en aanpak.

Landelijke aanpak

In Nederland hebben alle overheden via de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie (DPRA, 2014) afgesproken dat de leefomgeving in 2050 klimaatbestendig moet zijn. Bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering. In het DPRA is ook afgesproken dat overheden klimaatbestendigheid mee wegen bij alle ruimtelijke ingrepen vanaf 2020.

Dit betekent dat het Rijk, de provincie, het waterschap, onze omliggende gemeenten en wij zelf beleid maken om deze doelstellingen te halen en voorbereid te zijn op het klimaat van de toekomst. Dat we dat nú doen is belangrijk, want de leefomgeving die we vandaag bouwen staat er in 2050 (en de jaren erna) nog steeds.

De landelijke lijn is dat er wordt gewerkt met een beleidscyclus voor klimaatadaptatieplannen per zes jaar. Iedere zes jaar komen er nieuwe 'stresstesten' beschikbaar, op basis van nieuwe inzichten en onderzoek. Die stresstesten simuleren extreme weersomstandigheden en zijn de basis voor het klimaatadaptatieplan per gemeente. Wij als Midden-Groningen hebben in 2020 stresstesten uit laten voeren en daarom heeft dit plan een looptijd tot en met 2026. Het volgende klimaatadaptatieplan loopt van 2027 - 2033 en zo verder tot 2050.

Aanpak in Midden-Groningen

Het nu voorliggende plan gaat met name over bebouwd gebied. We werken regionaal samen in de 'Werkregio Groningen - Noord Drenthe' met omliggende gemeenten, het waterschap, de provincie en veiligheidsregio aan de thema's die gemeente overschrijdend zijn. Denk aan overstromingsrisico's en de aanpak van het landelijk gebied. Het is efficiënter en effectiever om deze thema's op regionale schaal te organiseren. Wij dragen hier actief aan bij. De regionale strategie voor klimaatadaptatie leest u [hier](#).

We kiezen ervoor om klimaatbestendigheid zoveel mogelijk te realiseren via bestaande thema's, beleid en budgetten. Zo komen we tot integrale keuzes en blijven de kosten beperkt. Specifiek benoemen we hier het afvalwaterbeleid, want (een gebrek aan) regenwater valt onder onze zorgplicht voor hemelwater. In het huidige afvalwaterbeleidsplan is al geld gereserveerd voor klimaatbestendighedsmaatregelen. We maken daarnaast gebruik van cofinanciering. Het omgaan met hitte en overstromingsrisico's valt in het geheel buiten de huidige budgetten en zal via de voorjaarsnota 2023 nog beschikbaar gesteld moeten worden.

3. Publiekssamenvatting

Het klimaat verandert. Wereldwijd en dus ook in Midden-Groningen. Het KNMI voorspelt tot 2050 vaker extreme weersomstandigheden, stijgende temperaturen en een hogere zeespiegel. De toename van extreem weer zien we de afgelopen jaren al gebeuren in onze gemeente. Denk aan de extreme neerslag in Siddeburen van augustus 2021. Toen viel in 24 uur 13% van de jaarlijkse neerslag (113mm). In de zomer van 2017 haalde Sappemeer het nieuws: natste plaats in Nederland met meer regen dan een gemiddelde zomer alleen al in de maand juli. De zomers daarna (2018, 2019 en 2020) waren juist extreem droog en warm. Met een watertekort en infrastructuurschade tot gevolg.

Willen wij onze gemeente leefbaar houden en voorkomen dat wij steeds meer overlast gaan ervaren, dan moeten wij ons aanpassen. Zowel in de inrichting van onze fysieke leefomgeving als in ons gedrag. In dit klimaatadaptatie staat beschreven wat de gevolgen van klimaatverandering zijn voor Midden-Groningen, wat we daarvan vinden en welke maatregelen we treffen voor de gevolgen van klimaatverandering die we níet willen accepteren.

4. Bevoegdheid van de Raad

Op grond van de artikelen 108, lid 1, en 147, lid 2, van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd een klimaatadaptatieplan vast te stellen.

5. Beoogd effect

- We blijven op koers om in 2050 klimaatbestendig te zijn;
- Het veranderende klimaat gaat niet ten koste van veiligheid en leefbaarheid;
- De organisatie werkt breed aan klimaatbestendigheid.

6. Historische context

November 2018	Informereren van college en gemeenteraad over het uitvoeren van stresstesten en de gevolgen van klimaatverandering in beeld brengen.
April 2019	Presentatie van de resultaten van de stresstesten aan college en gemeenteraad.
Juli 2019	Gemeenteraad stelt het Afvalwaterbeleidsplan Groningen Centraal 2020-2024 vast, waarin budget voor klimaatbestendigheid is opgenomen.
Maart 2022	College stelt de Regionale Adaptatie Strategie vast , gericht op de regionale opgaven.
Oktober 2022	Presentatie van het concept klimaatadaptatieplan aan college en gemeenteraad.

7. Argumenten

1.1 Vaststellen van het klimaatadaptatieplan 2023-2026 inclusief uitvoeringsagenda.

Met dit plan kunnen wij invulling geven aan de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie 2014 (DPRA). Door het treffen van maatregelen beperken we overlast en schade en blijft Midden-Groningen veilig en leefbaar.

1.2 Het instemmen met het beschikbaar stellen van structurele middelen.

Vanuit bestaand budget werken we al langer aan klimaatadaptatie. Zie de financiële paragraaf. Specifiek klimaatadaptatiebeleid is in onze organisatie nieuw. Om het klimaatadaptatieplan 2022 - 2026 uit te voeren zijn daarom aanvullende middelen nodig.

8. Kanttekeningen en risico's

Als uw raad geen middelen beschikbaar stelt voor het klimaatadaptatieplan en de uitvoeringsagenda voldoen wij niet aan de deltabeslissing, waarvoor is getekend in de Bestuursovereenkomst Deltaprogramma. Niet investeren in klimaatbestendigheid leidt tot risico's voor de veiligheid en leefbaarheid van Midden-Groningen. Het uitvoeren van stresstesten en risicodialogen vormt een voorwaarde voor toekenning van de eerdergenoemde Impulsgeldenregeling. Veel gemeenten

beschikken al over klimaatadaptatieplannen.

Verder is als voorwaarde dat voor het uitvoeren van het klimaatadaptatieplan bij de voorjaarsnota 2023 de benodigde middelen met betrekking tot besluitpunt 2 en 3 beschikbaar worden gesteld.

9. Financiële paragraaf

We kiezen ervoor om klimaatbestendigheid zoveel mogelijk te realiseren via bestaande thema's, beleid en budgetten. Dit betekent dat we putten uit andere budgetten en werken met cofinanciering. De werkzaamheden waar (nog) geen dekking voor is, vragen we bij deze besluitnota en de voorjaarsnota 2023 aan.

Welke dekking is al beschikbaar:

Doel	Budget
Wateroverlast en droogte	EUR 400.000,- per jaar voor uitvoeringsmaatregelen in het afvalwaterbeleidsplan t/m 2023.
Wateroverlast en droogte	EUR 35.000,- per jaar voor het uitvoeren van acties in het klimaatadaptatieplan (stimuleringsregelingen uitvoeringsagenda) gerelateerd aan de zorgplichten voor hemel- en grondwater.
Droogte	EUR 4.000.000 in de periode 2020 - 2023 voor het oplossen van scheurvorming in wegen.
Wateroverlast en droogte	EUR 500.000,- aan cofinanciering voor klimaatmaatregelen vanuit de landelijke impuls gelden regeling, uit te voeren uiterlijk 2028.

Welke dekking vragen we aan:

Om de uitvoeringsagenda met betrekking tot de klimaatadaptatie (LAS) en de personele inzet ten behoeve van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en Regionale Uitvoeringsagenda (RUA) te kunnen uitvoeren zijn meerjarige incidentele- en structurele middelen nodig.

Bij de voorjaarsnota 2023:

- Structureel € 50.933,- voor continue inzet op de Regionale Adaptatie Strategie (RAS), Regionale Uitvoeringsagenda (RUA) en inzet op het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), inclusief coördinatie;
- Incidenteel € 397.421,- voor de planperiode de uitvoeringsagenda en inzet op de Lokale Adaptatie Strategie (LAS) (2023: € 115.855 2024: € 93.855 2025: € 93.855 2026: € 93.855).

Conform de besluitnota:

- Structureel € 52.462,- voor continue inzet op de Lokale Adaptatie Strategie (LAS) en deze uit de SPUK Duurzaamheid te dekken.

Begrotingswijziging 2023-0010

Betrokken teams	Programma Energie en Duurzaamheid
Naam voorstel	Klimaatadaptatieplan Midden-Groningen 2022-2026
Besluitvorming	Raad
Incidenteel / Structureel	Structureel

Begrotingswijziging exploitatie	Lasten	Baten	Saldo voor bestemming + = voordeel - = nadeel	Toevoeging reserve/ voorziening	Onttrekking reserve/ voorziening	Saldo na bestemming + = voordeel - = nadeel
Naam programma						
Dorpen en Wijken	52.462	52.462				
Sociaal						
Economie						
Dienstverlening						
Gevolgen gas- en zoutwinning						
Bestuur en bedrijfsvoering						
Totalen begrotingswijziging exploitatie	52.462	52.462				

10. Communicatie

Dit besluit kan via de reguliere weg (besluitenlijst) bekend worden gemaakt aansluitend op de raadsvergadering waarin het besluit genomen is. Er wordt een persbericht uitgedaan.

Als dit plan is vastgesteld zullen wij de stimuleringsregelingen die in de uitvoeringsagenda zijn benoemd, met behulp van communicatiecampagnes en stichting Steenbreek onder de aandacht brengen. Voor de genoemde uit te voeren werkzaamheden worden de inwoners betrokken en over de voortgang geïnformeerd.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Als dit plan door uw raad wordt vastgesteld, zullen wij deels de uitvoeringsagenda uitvoeren. De overige uit te voeren maatregelen in de uitvoeringsagenda worden opgestart als uw raad bij de voorjaarsnota 2023 middelen beschikbaar stelt.

Tevens zal dit plan dienen als input voor de RAS en de RUA en zal deze strategie vertaald worden in het nog op te stellen omgevingsplan.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.P. Bakker
Secretaris

Bijlage:

1. Klimaatadaptatieplan 2022 - 2026.